

Nr 155.

Av herr **Senander m. fl.**, om förbättring av pensionerna för de statstjänstemän, som avgått från sina befattningar före den 1 juli 1939.

Det beslut riksdagen föregående år fattade beträffande pensionerna för statstjänare, som gått ur tjänst före den 1 juli 1939, har åstadkommit stor besvikelse bland berörda statspensionärer. Beslutet i fråga innebar nämligen att stora grupper av pensionärer med små pensioner utestängdes från den förbättring, som beslutet innehöll, medan många av dem som inrymdes i beslutet endast erhöilo en minimal höjning av sina pensioner.

Besvikelsen är helt förklarlig. Flertalet av de äldre statspensionärerna skulle ha varit inbegripna under ett förbättrat pensionsreglemente, därest inte lönefrågans lösning förhållats på sätt som skett. Det bör erinras om att behovet av en löneroglering och i anslutning därtill förbättrade pensioner var i hög grad aktuellt redan före år 1930. År 1928 tillsatte regeringen en kommitté (1928 års lönekommitté) med uppdrag att utreda frågan om ny löneroglering för statstjänarna. Kommitténs förslag genomfördes inte — på grund av statsfinansiella skäl. Tillsättandet av kommittén innebar emellertid ett officiellt erkännande av att statstjänarnas löne- och pensionsförhållanden redan år 1928 voro otillfredsställande. Men först år 1939 genomfördes en förbättring därav.

Genom statsmakternas förhålningspolitik i lönefrågan gingo de äldre statstjänstemännen miste om en erkänt behövlig löneförbättring. Men de åsamkades även förlusten av förmånen att bli inordnade under förbättrade pensionsbestämmelser. De fingo sålunda i dubbel måtto lida för förhålningsstaktiken i lönefrågan.

Med hänsyn härtill borde det ha betraktats som en mycket naturlig åtgärd att vid det nya pensionsreglementets utarbetande åtminstone ställa de äldre statspensionärerna i samma ställning som övriga. Så blev inte fallet. De undantogs helt från reglementet, och alla deras försök att vinna rättelse strandade på den oförståelse, som — ehuru fåfängt — söker dölja sig bakom schablonen: statsfinansiella skäl. Det var först efter upprepade påtryckningar som regeringen grep sig an med de äldre statspensionärernas livsfråga, men det är en händelse som ser ut som en tanke, att något förslag inte förelades riksdagen, förrän det så kallade lönestoppet proklamerats. I det allmänna lönestoppets atmosfär förelåg det knappast några risker för att riksdagen skulle ändra det förslag, som regeringen framlade och vilket medförde en orättvis lösning av frågan.

Det rör sig om ganska avsevärda belopp, som de äldre statstjänarna förlora på grund av den ödesdigra förhållningspolitik, som uteslutit dem från det nya pensionsreglementets tillämpning. Skillnaden mellan de äldre och nyare pensionsunderlagen i exempelvis lönegraderna 7 och 8 är inte mindre än 564 kr.

Det finns inga sakliga grunder för denna undantagsställning för de äldre statspensionärerna. Vi ha tidigare framhållit, att de som avgått före den 1 juli 1939 gått förlustiga en länge utlovad löneförbättring. Skola de i konsekvens därmed också förlora en välbehövlig pensionsförbättring? Det är endast en enkel gärd av rättvisa att jämställa de äldre statspensionärerna med dem, som lyda under de nya pensionsbestämmelserna.

På ovanstående grunder få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta om sådan höjning av pensionerna för de statstjänstemän, som avgått från sina befattningar före den 1 juli 1939, att pensionerna uppgå till samma storlek som de pensioner, vilka utgå till statstjänstemän, som pensionerats efter sagda tidpunkt.

Stockholm den 20 januari 1944.

K. E. Senander.

Set Persson.

H. Hagberg.
